Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt

Procesnota 7 (planvormingsfase - ontwerp)

Vlaamse overheid

DEPARTEMENT OMGEVING

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’

PLAN

De plandoelstelling bestaat erin om het bedrijfsterrein van de bestaande steenbakkerij Vandersanden uit te breiden. De bouw van een nieuwe milieuvriendelijke “fabriek van de toekomst” en een nieuw expeditiekantoor zijn immers nog voorzien.
Meer weten? Raadpleeg het ontwerp GRUP

In het kader van de beoogde uitbreiding werd een planologisch attest afgeleverd op 27/03/2019. Vandersanden Steenfabrieken heeft het initiatiefnemerschap voor de milieueffectenbeoordeling (plan-MER-plicht) overgenomen.
Meer weten? Raadpleeg het ontwerp GRUP

Het plangebied i.k.v. het GRUP is gelegen in de gemeente Bilzen-Hoeselt in de provincie Limburg en omvat drie deelgebieden. Naast het deelgebied Vandersanden worden twee andere deelgebieden herbestemd om de inname van landbouwgebied te compenseren.
Voor een situering op kaart? Raadpleeg het ontwerp GRUP

In het onderzoek naar de milieueffecten wordt voor de deelgebieden onderzocht welke de effecten zijn met betrekking tot de disciplines bodem, water, mobiliteit, landschap, geluid en andere…
Meer weten over de milieubeoordeling? Raadpleeg het ontwerp GRUP

Het plan

De plandoelstelling bestaat erin om het bedrijf Vandersanden steenfabrieken uitbreidingsmogelijkheden te bieden. Op basis van een planologisch attest werd op 18/03/2020 een omgevingsvergunning verleend voor verschillende planingrepen zoals een uitbreiding van de stapelruimte voor bakstenen in open lucht (tasveld), de aanleg van een bijkomende groenbuffer en waterbuffersysteem en de optimalisatie van de bedrijfsontsluiting. Deze ingrepen werden inmiddels gerealiseerd en worden met dit GRUP planologisch verankerd.
Verder biedt dit GRUP de mogelijkheid om een nieuwe fabriek met ‘oven van de toekomst’ te bouwen op de bedrijfssite in Bilzen-Hoeselt. Deze innovatieve oven heeft als doel om CO2-arm en op lange termijn volledig CO2-neutraal te produceren. Ter hoogte van het nieuwe tasveld zal in het kader van veiligheid en logistieke efficiëntie een expeditiekantoor worden gerealiseerd.
Bij de bedrijfsuitbreiding door Vandersanden Steenfabrieken wordt landbouwgebied herbestemd. Om de impact van het plan op landbouw te milderen, worden binnen dit planningsproces twee gebieden met een beleidsmatig ongewenste en niet benutte harde bestemming omgezet naar een openruimte bestemming. Hierbij werd gekeken naar gronden binnen de voormalige gemeente Bilzen.

Alle documenten over het Ontwerp GRUP zijn te raadplegen op https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/Vandersanden

Hoe ver staat het proces voor de opmaak van het GRUP?

De procesnota geeft de procesaanpak in elke fase van het proces weer. De nota geeft weer wat de aanpak, timing, overleg- en participatiemomenten en resultaten van elke fase in het proces zijn. Ook de wijze waarop het vooroverleg met de betrokken actoren wordt gevoerd, is in de nota terug te vinden.

In elke fase van het proces wordt de procesnota geactualiseerd. Naarmate het proces vordert, rapporteert de procesnota ook over de reeds gezette processtappen.

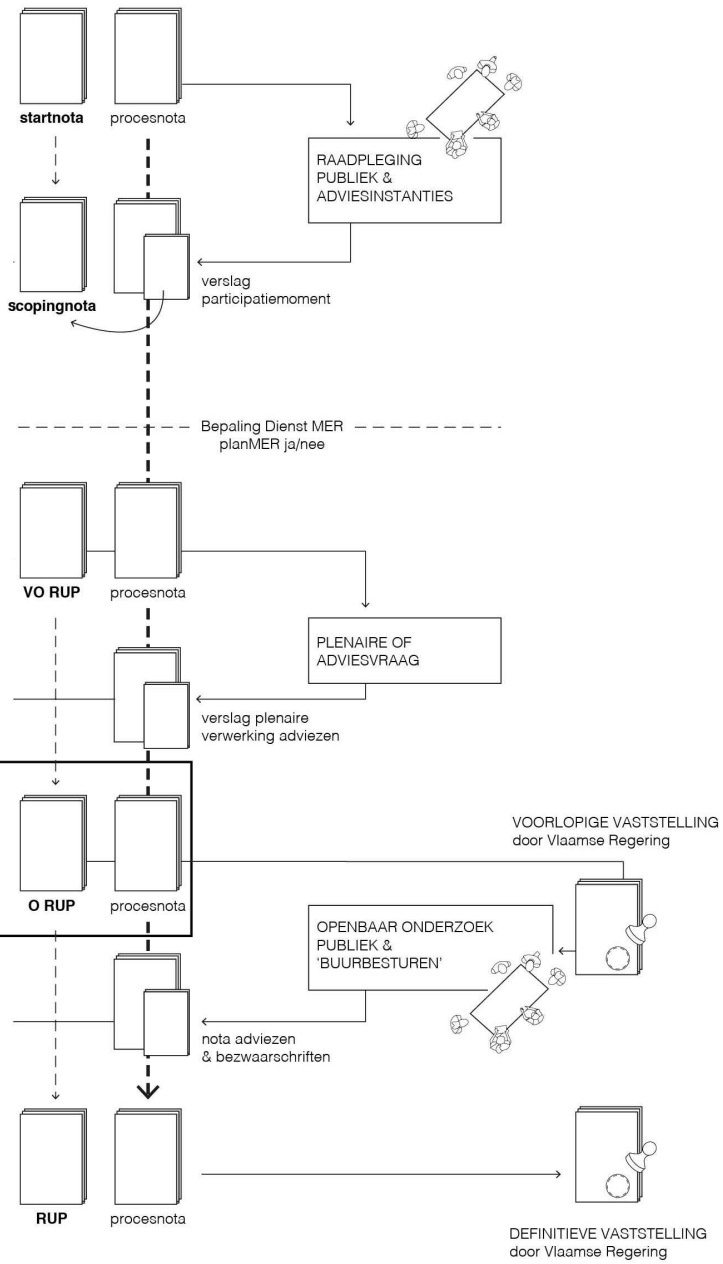

Ontwerp fase

Het geïntegreerd planproces van het GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken Bilzen-Hoeselt' is officieel gestart op 16/12/2019.

Op dit moment is de vierde fase van dit GRUP doorlopen en werd een ontwerp GRUP opgemaakt dat een openbaar onderzoek zal doorlopen. Het ontwerp GRUP en de procesnota 7 zijn te raadplegen op https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/Vandersanden

De PROCESNOTA evolueert mee met het GRUP-proces

Het proces

Gedurende het procesverloop werden alle belanghebbende instanties steeds betrokken en bevraagd. Ook provincie Limburg en gemeente Bilzen-Hoeselt die samen met het Departement Omgeving deel uitmaken van het planteam. Naast het planteam bestaat er een overlegstructuur met Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW en DOMG.

Scopingnota 3 werd gepubliceerd op 26/02/2025 en geactualiseerd en aangevuld met onderzoeksresultaten.

In een volgende fase werd het voorontwerp-RUP uitgewerkt waarbij de milieueffecten werden onderzocht. Dit voorontwerp werd voorgelegd aan de adviesinstanties en aan de plenaire vergadering. Op basis van de input die hier werd verkregen, werd een ontwerp-RUP opgemaakt. Na voorlopige vaststelling van het ontwerp-RUP door de Vlaamse Regering wordt een openbaar onderzoek georganiseerd.

Inhoud

1 Overlegstructuur 8
1.1 Overleg in planteam 9
1.2 Overleg in samenspraak 9
1.3 Vlaamse Regering beslist 9
2 Procesverloop en -aanpak 11
2.1 Overzicht proces 11
2.2 Opstartfase 13
2.2.1 Doelstelling – onderzoek 13
2.2.2 Overleg- en participatie 14
2.2.3 Timing 15
2.2.4 Documenten 17
2.4 Ontwerp planvormingsfase 21
2.4.1 Doelstelling – onderzoek 21
2.4.2 Overleg-en participatie 22
2.4.3 Timing 22
2.4.4 Documenten 23
2.5 Planvormingsfase 23
2.5.1 Doelstelling – onderzoek 23
2.5.2 Overleg-en participatie 24
2.5.3 Timing 24
2.5.4 Documenten 25
2.6 Goedkeuringsfase 25
2.6.1 Doelstelling – onderzoek 25
2.6.2 Overleg-en participatie 25
2.6.3 Timing 26
2.6.4 Documenten 26
3 Bijlagen 26

Procesnota

Dit document is de procesnota 7 (planvormingsfase ontwerp) bij het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt'.

In deze procesnota, opgemaakt gedurende de fase ontwerp-RUP van het planningsproces, vindt u een overzicht van het proces en overleg in de inmiddels doorlopen fase ontwerp RUP. Daarnaast staat in deze procesnota welke volgende stappen zijn voorzien. Dit gebeurt door per fase van het proces aan te geven wat de doelstelling van de fase is, welke onderzoeken en overlegmomenten erin zullen worden opgenomen, wat de verwachte timing is, wat het gewenste resultaat is en welke inspraak- en participatiemomenten er kunnnen worden verwacht.

In deze procesnota 7 zijn enkel het procesverloop en –aanpak terug te vinden. Voor alle inhoudelijke informatie over het GRUP verwijzen we naar de documenten over het ontwerp-GRUP die in deze fase samen met de procesnota raadpleegbaar zijn.

De procesnota is een evolutief document: naarmate het proces vordert, worden de ondernomen stappen toegelicht en de resultaten van de doorlopen fase aangevuld. Deze versie is een aangevulde versie van procesnota 6, die samen met het voorontwerp-GRUP werd gepubliceerd en zal naar de toekomst toe ook steeds verder geactualiseerd worden.

Op 10/07/2020 werd een startnota (startnota 1) goedgekeurd voor het GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen'. Een publieke raadpleging over deze startnota 1 heeft plaatsgevonden van 21/08/2020 tot en met 19/10/2020. De startnota 1 werd opgemaakt op basis van een planologisch attest dat op 27/03/2019 werd goedgekeurd voor de uitbreiding van stapelruimte voor bakstenen in openlucht (tasveld), aanliggend aan de bestaande bedrijfszone. Inmiddels werd, op basis van het planologisch attest, voor de uitvoering van het tasveld op 18/03/2020 een omgevingsvergunning verleend aan Vandersanden Steenfabrieken.

Na het bekomen van het planologisch attest en tijdens de opmaak van de startnota en de daaropvolgende publieke raadpleging wijzigde bij Vandersanden Steenfabrieken de inzichten over de toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf in Bilzen-Hoeselt. Zo is er onder meer de wens om een nieuwe fabriek met 'oven van de toekomst' te bouwen en een expeditiekantoor ter hoogte van het nieuwe tasveld te voorzien. De nieuwe oven en expeditiekantoor waren niet voorzien in het planologisch attest. Vermits het planologisch attest en de startnota die er op gebaseerd was, niet meer, of niet meer voldoende aansluiten op de noden van het bedrijf, is het niet langer zinvol om het planproces verder te zetten op basis van het planologisch attest en startnota 1.

Met startnota 2 werd het planproces vanaf de startnota hernomen op basis van het gewijzigde planvoornemen, in het bijzonder voor het voorzien van een nieuwe fabriek met 'oven van de toekomst'. Naast de gewijzigde plandoelstelling werd bij de opmaak van startnota 2 ook maximaal rekening gehouden met de inspraakreacties over startnota 1. Waar relevant werden deze meegenomen bij de opmaak van startnota 2.
In dit hernieuwde planproces wordt tevens de mogelijkheid onderzocht om niet benutte, harde bestemmingen binnen de gemeente Bilzen om te zetten naar een openruimte bestemming – bij voorkeur naar landbouwgebied – rekening houdend met het feitelijk gebruik. Er werd uitgegaan van een oppervlakte met een gelijkaardige oppervlakte als diegene die wordt ingenomen voor bedrijfsuitbreiding door Vandersanden Steenfabrieken.

Met startnota 2 en de bijhorende procesnota 2 startte de Vlaamse overheid het planproces voor de concrete uitwerking van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen' formeel opnieuw op. De startnota 2 werd goedgekeurd op 24/06/2022. Het planologisch attest dd. 27/03/2019 vormt niet langer een formele juridische en inhoudelijke basis voor dit planproces. Omdat het planopzet nog steeds gericht is op de uitbreiding van Vandersanden Steenfabrieken, is geopteerd om de naam van het GRUP te behouden en de startnota voor het nieuwe planproces te benoemen als startnota 2.

De scopingnota, die in maart 2023 werd gepubliceerd op de website van het departement omgeving, volgt dezelfde opbouw als de startnota. De oorsprong van de aanpassingen of aanvullingen die in deze scopingnota werden toegevoegd, zijn samen terug te vinden in de lijst met verwerking van de inspraakreacties en adviezen over de startnota 2. De lijst werd als bijlage bij de scopingnota gevoegd en omvat een verwerking van de reacties die tijdens de inspraakperiode (16/08/2022 t.e.m. 14/10/2022) gegeven werden. Samen met de scopingnota werd procesnota 3 opgemaakt.
Ter bestendiging werd inhoudelijk dezelfde scopingnota opnieuw gepubliceerd in maart 2024. Deze scopingnota werd vergezeld van procesnota 4 die identiek is aan procesnota 3.

Op 26 februari 2025 werd een aangepaste scopingnota gepubliceerd op de website van het departement omgeving. Deze scopingnota 3 werd enerzijds geactualiseerd met de meest recente informatie over de toestand van de uitbreidingszone Vandersanden. Anderzijds werd de scopingnota aangevuld met een onderzoek naar niet benutte, beleidsmatig ongewenste harde bestemmingen in de gemeente Bilzen die kunnen worden omgezet naar een openruimte bestemming – bij voorkeur naar landbouwgebied – rekening houdend met het feitelijk gebruik.
Er wordt uitgegaan van een gebied (of samenstelling van gebieden) met een gelijkaardige oppervlakte als diegene die wordt ingenomen voor bedrijfsuitbreiding door Vandersanden Steenfabrieken, aangezien deze zorgt voor bijkomende verharding en ruimtebeslag. Scopingnota 3 werd samen met procesnota 5 gepubliceerd.

Een aandachtspunt is dat de gemeentes Bilzen en Hoeselt op 1/01/2025 zijn gefuseerd en nu de nieuwe gemeente Bilzen-Hoeselt vormen.

In de fase voorontwerp-RUP werd een onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten die een bestemmingswijziging van de deelgebieden met zich meebrengt.

Een plenaire vergadering over dit GRUP werd georganiseerd op 12/02/2026. Hiervóór werden de betrokken adviesinstanties gevraagd een advies aan te leveren over het voorontwerp-GRUP.
De opmerkingen en reacties die werden verzameld en besproken, werden verwerkt in voorliggend ontwerp-GRUP.
Naar aanleiding van de plenaire vergadering werd o.a. beslist om aanpassingen door te voeren aan de planperimeter van deelgebied 2: Koestraat en van deelgebied 3: Zonhoeve.

Met haar advies van 13/02/2026 verklaart het VECM zich opnieuw akkoord met de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport, zoals beschreven in de scopingnota 3.
Na de plenaire vergadering wordt een formeel advies over het ontwerp-GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt' aan Het Vlaams Expertisecentrum MER (VECM) gevraagd.

De mogelijkheid tot inspraak voor burgers en instanties over het planvoornemen wordt in deze fase van het planningsproces voorzien tijdens een openbaar onderzoek.

Info over dit planningsproces en alle documenten zijn te vinden op de website van het departement Omgeving: https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/Vandersanden

Contact en info

Vlaamse overheid
Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Limburg en Vlaams-Brabant
Email: gvlvb.omgeving@vlaanderen.be
Postadres: Koning Albert II-laan 15 bus 561, 1210 Brussel
Bezoekadres: Herman Teirlinckgebouw, Havenlaan 88, 1000 Brussel
T 02 553 11 71
www.omgevingvlaanderen.be

1 Overlegstructuur

De opmaak van het GRUP ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’ heeft als plandoelstelling een uitbreiding van het bedrijf Vandersanden Steenfabrieken mogelijk maken door bijkomende stapelruimte voor afgewerkte producten te voorzien, aansluitend aan de reeds bestaande bedrijfszone waarbij landbouwgebied zal worden ingenomen.

Na gewijzigde inzichten werd de plandoelstelling van het GRUP afstemd op de gewijzigde gewenste toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf. Ook de bouw van een nieuwe fabriek met ‘oven van de toekomst’ en de realisatie van een nieuw expeditie kantoor aan het tasveld worden meegenomen in het plan. Voortkomend uit de plandoelstelling wordt ook de ruimte-inname (agrarisch gebied) planologisch gecompenseerd.

Met een GRUP wordt de bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar ‘gebied voor de verwerking van delfstoffen’ voorzien.

Aan het huidige planproces is een planologisch attest vooraf gegaan. Over de aanvraag werd een openbaar onderzoek georganiseerd en werden alle adviesinstanties om advies gevraagd.

De nieuwe oven en expeditiekantoor waren niet voorzien in het planologisch attest. Vermits het planologisch attest en de startnota die er op gebaseerd was, niet meer, of niet meer voldoende aansluiten op de noden van het bedrijf, is het niet langer zinvol om het planproces verder te zetten op basis van het planologisch attest en startnota 1. Startnota 1 werd goedgekeurd op 10 juli 2020. Over de startnota werd een advies- en inspraakperiode georganiseerd van 21 augustus 2020 t.e.m. 19 oktober 2020.

Nu wordt het planproces vanaf de startnota hernomen op basis van het gewijzigde planvoornemen, in het bijzonder voor het voorzien van een nieuwe oven. Naast de gewijzigde plandoelstelling werd bij de opmaak van startnota 2 ook maximaal rekening gehouden met de inspraakreacties over startnota 1. Waar relevant werden die meegenomen bij de opmaak van startnota 2.

Met de startnota 2 en de bijhorende procesnota 2 start de Vlaamse overheid het planproces voor de concrete uitwerking van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’ formeel opnieuw op. Het planologisch attest 27/03/2019 vormt niet langer een formele juridische en inhoudelijke basis voor dit planproces. Omdat het planopzet nog steeds gericht is op de uitbreiding van Vandersanden Steenfabrieken, is geopteerd om de naam van het GRUP te behouden en de startnota voor het nieuwe planproces te benoemen als startnota 2.

Het bedrijf Vandersanden Steenfabrieken kreeg op 02/09/2019 toelating van de Secretaris-generaal van het departement Omgeving, voor overname van het initiatiefnemerschap voor uitwerking van de milieubeoordeling voor het GRUP.

Om het voorbereidend traject goed te laten verlopen werden twee overleggroepen gevormd, een planteam en een werkgroep.

De overlegstructuur die verantwoordelijk is voor de opmaak van de verschillende nota’s voor dit GRUP is het planteam dat bestaat uit vertegenwoordigers van provincie Limburg, gemeente Bilzen-Hoeselt, en medewerkers van het departement Omgeving, met o.a. een vertegenwoordiger van het team Omgevingseffecten - Milieueffectrapportage en een erkend ruimtelijk planner.

De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW dat door Vandersanden werd aangesteld om het Plan-MER uit te werken en vertegenwoordiging van het departement Omgeving.

Daarnaast kunnen er, als het planteam dat noodzakelijk acht, op elk moment in het proces afstemmingsvergaderingen en/of bilateraal overleg worden voorzien met instanties, overheden of belanghebbenden.

1.1 Overleg in planteam

Het planteam staat in voor de voortgang van het geïntegreerde planningsproces. Het planteam neemt dus de globale verantwoordelijkheid voor het planproces op zich: uiteenzetten van het plan, begeleiden van de onderzoeken, overleg, organiseren van het openbaar onderzoek en participatiemoment, integreren van de tussentijdse resultaten in het planningsproces, opmaken van documenten en verslagen met verwerking van opmerkingen en bezwaren, continue kwaliteitsbewaking, enzovoort.

Waar nodig zal het planteam zich laten ondersteunen door externe deskundigen.

Het bedrijf Vandersanden Steenfabrieken kreeg op 02/09/2019 toelating van de Secretaris-generaal van het departement Omgeving, voor overname van het initiatiefnemerschap voor uitwerking van een milieubeoordeling voor het GRUP.

Voor het uitvoeren van de milieubeoordeling heeft Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW aangesteld.

Het planteam is auteur van deze procesnota 7 en het ontwerp GRUP en bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Provincie Limburg,
- Gemeente Bilzen-Hoeselt,
- Departement Omgeving, waaronder Team Omgevingseffecten - Vlaams Expterisecentrum m.e.r. (VECM)

1.2 Overleg in samenspraak

Tijdens het planproces wordt de nodige ruimte voorzien voor participatie en samenspraak met alle betrokkenen, bewoners en gebruikers. Een formeel participatiemoment in het kader het geïntegreerde planningsproces wordt in een vroege fase van het proces georganiseerd.

Uiteraard kunnen betrokkenen op elk moment overleg vragen met het planteam.

In het procesverloop wordt uitgegaan van een overleg- en consensusmodel. Het planteam zoekt naar gedragen oplossingen. Die aanpak voorziet ook in formele adviesmomenten.

De gemeenten en administraties worden op die momenten om een formeel advies gevraagd.

Concrete informatie over de participatie, over de adviesrondes en alle voorziene inspraak- en participatiemogelijkheden zijn opgenomen in deel 2 van deze procesnota.

1.3 Vlaamse Regering beslist

Een planproces en de opmaak van een GRUP vereisen ook beslismomenten. De formele beslissingen in het planproces voor het GRUP ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’ worden genomen door de Vlaamse Regering, zoals voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

De eerste stap in het beslissingsproces was de goedkeurig van de startnota 1 op 10 juli 2020. Over de startnota werd een advies- en inspraakperiode georganiseerd van 21 augustus 2020 t.e.m. 19 oktober 2020.

Na gewijzigde inzichten werd de plandoelstelling van het GRUP afgestemd op de gewijzigde gewenste toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf. Vermits het planologisch attest en de startnota die er op gebaseerd was, niet meer, of niet meer voldoende aansluiten op de noden van het bedrijf, werd het planproces vanaf de startnota hernomen op basis van het gewijzigde planvoornemen.

Met de startnota 2 en de bijhorende procesnota 2 start de Vlaamse overheid het planproces voor de concrete uitwerking van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt' formeel opnieuw op. Het planologisch attest 27/03/2019 vormt niet langer een formele juridische en inhoudelijke basis voor dit planproces. Omdat het planopzet nog steeds gericht is op de uitbreiding van Vandersanden Steenfabrieken, is geopteerd om de naam van het GRUP te behouden en de startnota voor het nieuwe planproces te benoemen als startnota 2.

Startnota 2 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24 juni 2022. Over de startnota 2 werd een advies- en inspraakperiode georganiseerd van 16 augustus 2022 t.e.m. 14 oktober 2022.

Naast de goedkeuring van de startnota 2 zal de Vlaamse Regering ook een beslissing nemen over het ontwerp-GRUP en over het definitieve GRUP.

2 Procesverloop en -aanpak

2.1 Overzicht proces

Een planproces wordt door het planteam georganiseerd op maat van de doelstelling van het proces. Elk proces vereist immers specifiek en aanpast overleg en onderzoeken. De regelgeving, in dit geval de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening (VCRO), legt niet vast hoe vaak er vergaderd moet worden of welke onderzoeksgegevens minimaal vereist zijn. De VCRO legt wel een kader en spelregels vast.
Elk planproces doorloopt daardoor een aantal stappen of fases. Deze zijn hieronder schematisch weergegeven voor een gemeentelijk, provinciaal en gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

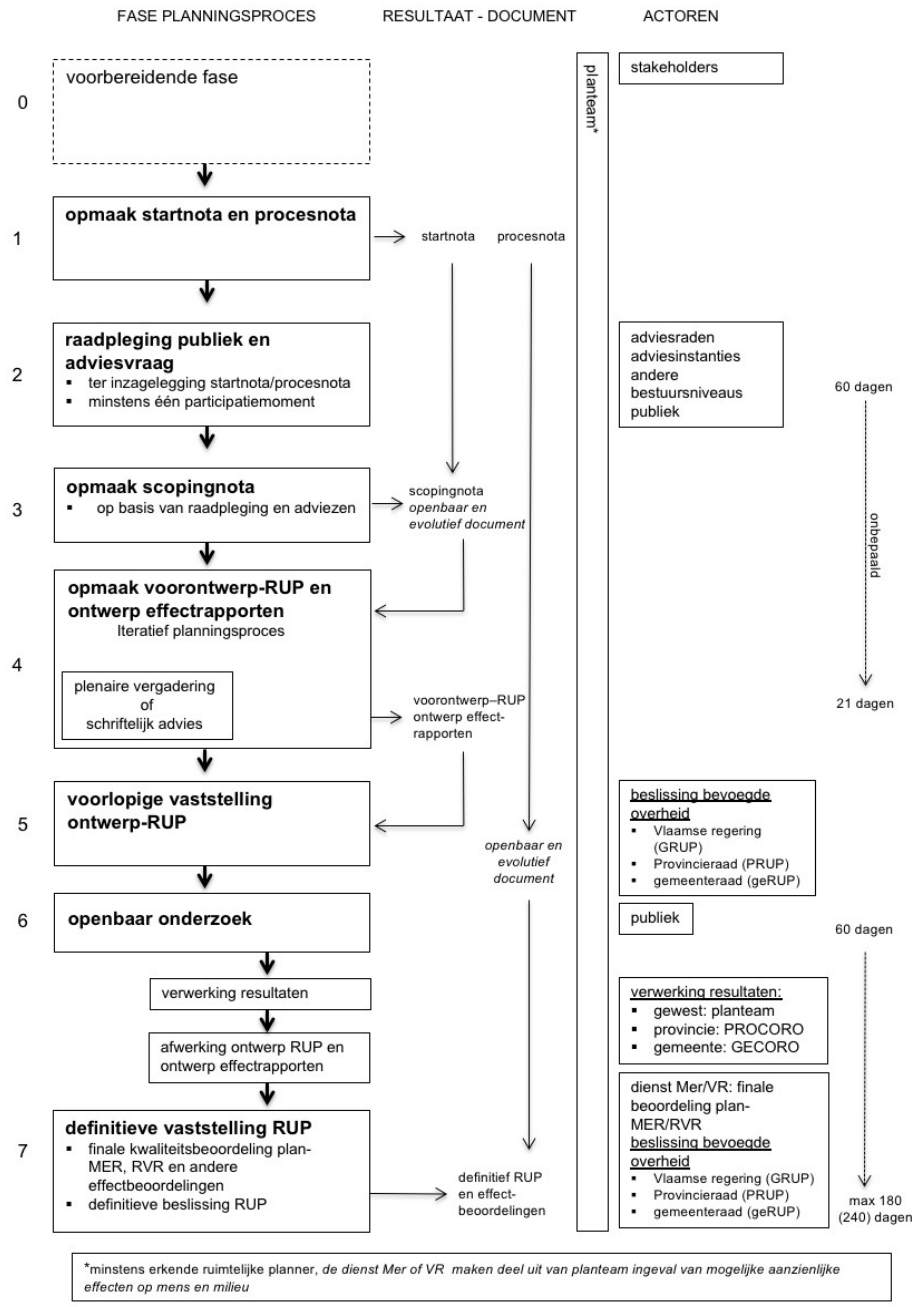

Hierna worden de verschillende fases aangegeven die worden doorlopen om tot een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (of GRUP) te komen.

1. Opstartfase:

Doel van deze fase is het uitvoeren van een eerste verkenning, het formuleren van de doelstelling en het uitvoeren van alle acties om de startnota 2 en de procesnota 2 publiek te maken.
Dit betekent concreet het planteam samenstellen, de startnota 2 en de procesnota 2 opmaken.
Over de startnota 2 en de procesnota 2 wordt participatie georganiseerd. Het resultaat van de participatie wordt opgenomen in een verslag.

2. Scopingfase:

In deze fase wordt de startnota uitgebreid naar de scopingnota. De adviezen en inspraakreacties worden door het planteam in de scopingnota verwerkt. Op deze wijze wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met suggesties om het plan te verbeteren of worden aandachtspunten in functie van de effectenonderzoeken beschreven.
Naast scopingnota 1 werd in deze fase ook procesnota 3 opgemaakt.
Ter bestendiging werd dezelfde scopingnota opnieuw gepubliceerd in maart 2024. Deze scopingnota 2 werd vergezeld van procesnota 4 die identiek is aan procesnota 3.
Scopingnota 3 werd aangevuld met een onderzoek naar mogelijke compensatiegebieden voor de inname van landbouwgebied door de bedrijfsuitbreiding van Vandersanden Steenfabrieken.
Scopingnota 3 gaat vergezeld van procesnota 5.

3. Ontwerp planvormingsfase:

De planvormingsfase heeft tot doel een inhoudelijk gedragen voorstel van gewestelijk RUP op te maken. De ontwerp planvormingsfase eindigt bij de plenaire vergadering (met adviesinstanties) of schriftelijke adviesvraag.
In de ontwerp planvormingsfase wordt het voorontwerp-GRUP en procesnota 6 opgemaakt.

4. Planvormingsfase:

Tijdens deze fase wordt het ontwerpplan en de effectbeoordeling opgemaakt. Deze fase eindigt bij de voorlopige vaststelling van het plan door de Vlaamse Regering en het openbaar onderzoek.
In deze fase wordt het ontwerp-GRUP en procesnota 7 opgemaakt.

5. Goedkeuringsfase:

In de laatste fase worden de resultaten van het openbaar onderzoek verwerkt en wordt het definitieve plan opgemaakt. De Vlaamse Regering keurt het plan daarna definitief goed.
In procesnota 8 staat een volledig overzicht van het procesverloop.

In verdere paragrafen wordt dieper ingegaan op de verschillende fases met aandacht voor:
- Doelstelling – onderzoek
- Overleg en participatie
- Timing
- Documenten

2.2 Opstartfase

Bij de opstart van het planproces werd geopteerd om het studiegebied i.k.v. het GRUP te laten samenvallen met de uitbreidingszone van de bestaande bedrijfssite zoals oorspronkelijk voorzien in het planologisch attest.

2.2.1 Doelstelling – onderzoek

Het doel van deze fase is het uitvoeren van een eerste verkenning, het formuleren van de doelstelling en het uitvoeren van alle acties om de start- en de procesnota publiek te maken.
Dit betekent concreet: het planteam samenstellen en de opmaak van de start- en procesnota.

Aangezien deze documenten en later ook het ontwerp van het GRUP door het planteam worden opgemaakt, was de eerste stap het samenstellen van het planteam.

De opmaak van een GRUP vereist ook het beoordelen van de milieueffecten van het beoogde plan. Om het planproces te ondersteunen op het vlak van milieubeoordeling, werd er een werkgroep gevormd waarin Bureau DW, dat werd aangesteld door Vandersanden Steenfabrieken, en de exploitant Vandersanden zelf participeert. Het bedrijf kreeg op 02/09/2019 toelating van de Secretaris-generaal van het departement Omgeving, voor overname van het initiatiefnemerschap voor uitwerking van een milieubeoordeling voor het GRUP.

Tijdens het voorbereidend overleg werd de plandoelstelling besproken. Het planteam heeft immers als opdracht om een startnota uit te werken die de inhoudelijke basis vormt om de Vlaamse Regering zich te laten engageren voor een concrete plandoelstelling. In de startnota wordt daar dieper op ingegaan en wordt die plandoelstelling ook gekaderd binnen het ruimtelijk beleid.
Zoals eerder aangegeven werd er voor het project waarbinnen dit GRUP kadert, al veel informatie verzameld in het kader van het planologisch attest.
De milieubeoordeling gebeurt, zoals voorzien in de regelgeving over het geïntegreerd planproces, gedurende het volledige planproces. De startnota bijvoorbeeld bevat reeds een voorstel van methodologie en een eerste aanduiding van te onderzoeken disciplines. De milieubeoordeling zal ook doorlopen in de ontwerp- en de goedkeuringsfase en kan in die fase nog gewijzigd worden als de planopties dat vereisen. De milieubeoordeling wordt finaal goedgekeurd op het ogenblik van de definitieve goedkeuring van het GRUP.

Historiek

Op 10/07/2020 werd reeds een startnota (startnota 1) goedgekeurd voor het GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt'. Een publieke raadpleging over deze startnota 1 heeft plaatsgevonden van 21/08/2020 tot en met 19/10/2020. De startnota 1 werd opgemaakt op basis van een planologisch attest dat op 27/03/2019 werd goedgekeurd voor de uitbreiding van stapelruimte voor bakstenen in openlucht (tasveld), aanliggend aan de bestaande bedrijfszone. Inmiddels werd, op basis van het planologisch attest, voor de uitvoering van het tasveld op 18/03/2020 een omgevingsvergunning verleend aan Vandersanden Steenfabrieken.

Na het bekomen van het planologisch attest en tijdens de opmaak van de startnota en de daaropvolgende publieke raadpleging wijzigde bij Vandersanden Steenfabrieken de inzichten over de toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf in Bilzen-Hoeselt. Zo is er onder meer de wens om een nieuwe fabriek met 'oven van de toekomst' te bouwen en een expeditiekantoor ter hoogte van het nieuwe tasveld te voorzien.

De nieuwe oven en expeditiekantoor waren niet voorzien in het planologisch attest. Vermits het planologisch attest en de startnota die er op gebaseerd was, niet meer, of niet meer voldoende aansluiten op de noden van het bedrijf, is het niet langer zinvol om het planproces verder te zetten op basis van het planologisch attest en startnota 1.

Nu wordt het planproces vanaf de startnota hernomen op basis van het gewijzigde planvoornemen, in het bijzonder voor het voorzien van een nieuwe oven. Naast de gewijzigde plandoelstelling werd bij de opmaak van startnota 2 ook maximaal rekening gehouden met de inspraakreacties over startnota 1. Waar relevant werden die meegenomen bij de opmaak van startnota 2.

Met de startnota 2 en de bijhorende procesnota 2 start de Vlaamse overheid het planproces voor de concrete uitwerking van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt' formeel opnieuw op. Het planologisch attest 27/03/2019 vormt niet langer een formele juridische en inhoudelijke basis voor dit planproces. Omdat het planopzet nog steeds gericht is op de uitbreiding van Vandersanden Steenfabrieken, is geopteerd om de naam van het GRUP te behouden en de startnota voor het nieuwe planproces te benoemen als startnota 2.

2.2.2 Overleg- en participatie

Startnota 1 en procesnota 1

Na goedkeuring van de startnota 1 en procesnota 1 door de Vlaamse Regering werd een kennisgeving georganiseerd over de startnota gecombineerd met een participatiemoment.

De kennisgeving omvat wettelijk:

- De aankondiging van de terinzagelegging in de media,
- Een terinzagelegging van het dossier (startnota 1 en procesnota 1 incl. bijlage) gedurende 60 dagen en dit bij de gemeente Bilzen en het departement Omgeving,
- Organisatie van een participatiemoment.

Op 10/07/2020 heeft de Vlaamse Regering de startnota 1 over het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen' goedgekeurd.
Over deze startnota werd de bevolking geraadpleegd tijdens een inspraakperiode van 21 augustus 2020 tot en met 19 oktober 2020. Iedereen kon deelnemen aan de raadpleging en opmerkingen formuleren over de plandoelstelling en de inhoud van de startnota.
De startnota 1, de procesnota 1 en alle informatie over de raadpleging kon men vinden op de website van het Departement Omgeving: https://grups.omgeving.vlaanderen.be/
De startnota 1 kon ook worden ingekeken op het gemeentehuis van Bilzen. Gezien de coronamaatregelen was het noodzakelijk om hiervoor eerst een afspraak te maken.

Een publiek participatiemoment werd georganiseerd onder de vorm van een infomarkt met posters op donderdag 24 september tussen 14 en 20 uur. Hierbij werd de mogelijkheid voorzien om de startnota in te kijken en vragen stellen aan de opstellers van het plan. Gezien de coronamaatregelen was het noodzakelijk vooraf een afspraak te maken, zodat men op een veilige manier kon deelnemen. Het participatiemoment was voorzien in Zaal O.C. Sint-Amandus, Sint-Aldegondisstraat 5, 3740 Kleine Spouwen, in Bilzen. Er werden echter geen inschrijvingen genoteerd voor de infomarkt.

Inspraakreacties konden worden ingediend tot uiterlijk 19/10/2020 via de website van het Departement Omgeving. Reageren kon ook per brief.

Men kon deze overhandigen, opnieuw na afspraak, tegen ontvangstbewijs aan de gemeente Bilzen of men kon een brief versturen naar Departement Omgeving, afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 7, 1000 Brussel.

Bovenstaande informatie werd, zoals voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, gepubliceerd op 18/08/2020 in drie dagbladen: Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad en Het Belang van Limburg.

Er werden 9 adviezen en 2 reacties ontvangen tijdens de publieke raadpleging over startnota 1 van 21/08/2020 tot en met 19/10/2020. Twee instanties lieten weten dat ze ervoor kozen om geen advies uit te brengen.

Startnota 2 en procesnota 2

In deze fase werd er, o.a. op basis van de inspraakreacties, reeds afgewogen welke overlegmomenten – naast de planteamvergaderingen en vergaderingen van de werkgroep – wenselijk en nodig zijn om tot een gedragen scopingnota te bekomen.

Echter, door gewijzigde inzichten werd geopteerd om de plandoelstelling van het GRUP af te stemmen op de gewijzigde gewenste toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf. Vermits het planologisch attest en de startnota die er op gebaseerd was, niet meer, of niet meer voldoende aansluiten op de noden van het bedrijf, wordt het planproces vanaf de startnota hernomen op basis van het gewijzigde planvoornemen. Naast de gewijzigde plandoelstelling werd bij de opmaak van startnota 2 ook maximaal rekening gehouden met de inspraakreacties over startnota 1. Waar relevant werden die meegenomen bij de opmaak van startnota 2.

Naast vergaderingen van het ambtelijke planteam hebben er ook overlegmomenten plaatsgevonden met de werkgroep voor het GRUP (zie punt 2.2.3).

2.2.3 Timing

Hieronder wordt in chronologische volgorde overleg opgesomd dat heeft plaatsgevonden over de opmaak van de startnota 1 en procesnota 1.

19/09/2019 : Overleg met werkgroep ter voorbereiding van samenstelling geïntegreerde startnota.

29/11/2019 : Overleg met werkgroep over de inhoud en samenstelling van de geïntegreerde startnota.

16/12/2019 : Planproces officieel van start met de eerste samenkomst van het planteam. Hierbij werd het plan kort voorgesteld en de (ontwerp-)startnota ambtelijk afgetoetst aan de diverse beleidslijnen.

23/01/2020 : Overleg met werkgroep over de inhoud en samenstelling van de geïntegreerde startnota.

Na afronding van de startnota 1 en procesnota 1, werd de startnota ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Een 'Ter inzage legging' van de startnota 1 en procesnota 1 bij gemeente Bilzen en het departement Omgeving volgde op de goedkeuring van de startnota.
Een Infomarkt/moment werd georganiseerd ongeveer na de eerste maand van de inzageperiode.

Hieronder wordt in chronologische volgorde overleg opgesomd dat heeft plaatsgevonden in het kader van de opmaak van de startnota 2 en procesnota 2.

30/10/2020 : Toelichting (digitaal) door exploitant Vandersanden over voortschrijdend inzicht aan het Departement Omgeving. Vraag om deze informatie aan het planteam over te brengen.

24/11/2020 : Gesprek (digitaal) met burger via n.a.v. publieke participatieperiode over procedureverloop van dit GRUP en beantwoorden van vragen over de plandoelstellingen.

02/02/2021 : Overleg (digitaal) met de werkgroep ter voorbereiding van de bespreking in het planteam van inspraakreacties van technische aard.

08/02/2021 : Vergadering van het planteam (digitaal). Onderwerp was de verwerking van de inspraakreacties en opmaak van een scopingnota.

01/04/2021 : Overleg (digitaal) met de werkgroep. De standpunten van het planteam werden overlopen en de integratie van de inspraakreacties in een scopingnota (Plan-MER).

Door voortschrijdend rees de vraag bij Vandersanden Steenfabrieken om de inhoud van het GRUP af te stemmen op de gewijzigde toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf. Vandersanden wenst ook de realisatie van een nieuwe fabriek met 'oven van de toekomst' en de bouw van een nieuw expeditie kantoor aan het tasveld te onderzoeken in het plan.

<u>Er werd geopteerd om niet meer verder te werken aan een scopingnota maar in de plaats een nieuwe startnota 2 op te maken.</u>
<u>Onderstaand overleg heeft in die context plaatsgevonden:</u>

01/09/2021 : Overleg met Vandersanden Steenfabrieken in het VAC in Hasselt over het voortschrijdend inzicht en de gewenste toekomstige ontwikkelingen van het bedrijf. De keuze voor de opmaak van een nieuwe startnota werd besproken.

05/10/2021 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over de verdere aanpak m.b.t. opmaak van een nieuwe startnota waarin de nieuwe gewenste ontwikkelingen op lange termijn worden opgenomen.

19/10/2021 : Overleg met de werkgroep in Spouwen over de opmaak van de Startnota 2.

04/02/2022 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over de concrete uitwerking en plannen bij de startnota 2.

18/02/2022 : Vergadering (digitaal) van het planteam over de startnota 2.

28/02/2022 : Overleg (digitaal) met Vandersanden Steenfabrieken over invoegen van aanvullende informatie in de startnota 2.

14/03/2022 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over invoegen van aanvullende informatie in de startnota 2.

2.2.4 Documenten

Tijdens deze fase zullen volgende documenten minimaal ter beschikking worden gesteld:
- Verslag van het planteam dd. 16/12/2019
- Procesnota 1
- Startnota 1, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 10/07/2020
- Verslag van het participatiemoment dd. 24/09/2020
- Verslag van het planteam dd. 08/02/2021
- Verslag van het planteam dd. 18/02/2022
- Procesnota 2
- Startnota 2

2.3 Scopingfase

2.3.1 Doelstelling – onderzoek

De startnota 2 voor het planproces GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen' werd op 24/06/2022 goedgekeurd. Hiermee nam de Vlaamse overheid een nieuwe start voor het planproces en kon de concrete uitwerking van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan formeel aanvangen.

In de scopingfase wordt de startnota 2 uitgebreid naar de scopingnota. De adviezen en inspraakreacties worden door het planteam in de scopingnota verwerkt. Op deze wijze wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met suggesties om het plan te verbeteren of worden aandachtspunten in functie van de effectenonderzoeken beschreven. De scopingnota bevat de methodologie die gehanteerd zal worden voor de milieueffectbeoordeling.

Uit de inspraakreacties over startnota 1 en startnota 2 kwam de vraag om binnen dit hernieuwde planproces de mogelijkheid te onderzoeken om niet benutte, harde bestemmingen binnen de gemeente Bilzen om te zetten naar een openruimte bestemming – bij voorkeur naar landbouwgebied – rekening houdend met het feitelijk gebruik. Er wordt uitgegaan van een oppervlakte met een gelijkaardige oppervlakte als diegene die wordt ingenomen voor bedrijfsuitbreiding door Vandersanden Steenfabrieken. Dit onderzoek wordt als voortkomend uit de plandoelstelling beschouwd. Er werd aangegeven dat de perimeter van het plan indicatief is en voorlopig en nog voor wijziging vatbaar naarmate het planningsproces vordert.

De scopingnota 1, die in maart 2023 werd gepubliceerd op de website van het departement omgeving, volgt dezelfde opbouw als de startnota. De oorsprong van de aanpassingen of aanvullingen die in deze scopingnota werden toegevoegd, zijn samen terug te vinden in de lijst met verwerking van de inspraakreacties en adviezen over de startnota 2. De lijst werd als bijlage bij de scopingnota gevoegd en omvat een verwerking van de reacties die tijdens de inspraakperiode (16/08/2022 t.e.m. 14/10/2022) gegeven werden.
Deze reacties komen zowel van adviesverleners als van de bevolking, vzw's… De inspraak werd niet letterlijk en integraal weergeven in deze bijlage, maar wel samengevat en vervolgens beantwoord.

De tabel is dus een weergave van de samengevatte inspraak en de manier waarop met de inspraak zal worden omgegaan in de verdere fases van het proces. Samen met de scopingnota 1 werd procesnota 3 opgemaakt.
Ter bestendiging werd dezelfde scopingnota opnieuw gepubliceerd in maart 2024. Deze scopingnota 2 werd vergezeld van procesnota 4 (die identiek is aan procesnota 3).

Voorliggende scopingnota 3 werd aangevuld met een onderzoek naar niet benutte, beleidsmatig ongewenste harde bestemmingen in de gemeente Bilzen die kunnen worden omgezet naar een openruimte bestemming – bij voorkeur naar landbouwgebied – rekening houdend met het feitelijk gebruik. Er wordt uitgegaan van een gebied (of samenstelling van gebieden) met een gelijkaardige oppervlakte als diegene die wordt ingenomen voor bedrijfsuitbreiding door Vandersanden Steenfabrieken, aangezien deze zorgt voor bijkomende verharding en ruimtebeslag. Voorliggende scopingnota 3 gaat vergezeld van procesnota 5.

2.3.2 Overleg- en participatie

In deze fase zal, o.a. op basis van de inspraakreacties, afgewogen worden welke overlegmomenten – naast de planteamvergaderingen – wenselijk en nodig zijn teneinde een gedragen scopingnota te bekomen.

Naast vergaderingen van het ambtelijke planteam hebben er ook overlegmomenten plaatsgevonden met de werkgroep voor het GRUP, met het studiebureau dat het Plan-MER opmaakt en met stad Bilzen (zie punt 2.3.3).

Op 24/06/2022 heeft de Vlaamse Regering de startnota 2 over het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen’ goedgekeurd.
Over deze startnota 2 werd de bevolking geraadpleegd tijdens een inspraakperiode van 16 augustus 2022 tot en met 14 oktober 2022. Iedereen kon deelnemen aan de raadpleging en opmerkingen formuleren over de plandoelstelling en de inhoud van de startnota 2.
De startnota 2 en de procesnota 2 kon en kan men nog steeds vinden op de website van het Departement Omgeving: https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/Vandersanden
De startnota 2 kon ook worden ingekeken op het gemeentehuis van Bilzen. Hiervoor was het noodzakelijk om eerst een afspraak te maken.

Een publiek participatiemoment werd onder de vorm van een infomarkt met posters georganiseerd op dinsdag 13 september tussen 16 en 19 uur. Hierbij werd de mogelijkheid voorzien om de startnota in te kijken en vragen te stellen aan de opstellers van het plan. Het participatiemoment was voorzien in Cultuurcentrum De Kimpel, Eikenlaan 25 in Bilzen. Er werden ruim dertig bezoekers ontvangen en geïnformeerd.

Inspraakreacties konden worden ingediend tot uiterlijk 14/10/2022 via de website van het Departement Omgeving. Reageren kon ook per brief. Men kon deze overhandigen, opnieuw na afspraak, tegen ontvangstbewijs aan de gemeente Bilzen of men kon een brief versturen naar Departement Omgeving, afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 7, 1000 Brussel.

Bovenstaande informatie werd, zoals voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, gepubliceerd op 12/08/2022 in drie dagbladen: Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad en Het Belang van Limburg.

Om de buurtbewoners in de omgeving van het bedrijf Vandersanden Steenfabrieken extra te informeren over het plan werd een folder met informatie over het plan, informatie over het traject m.b.t. publieke participatie en het procesverloop verdeeld in Kleine-Spouwen (Bilzen).

Er werden 9 adviezen en 2 reacties ontvangen tijdens de publieke raadpleging over startnota 2 van 16/08/2022 tot en met 14/10/2022. Twee instanties lieten weten dat ze ervoor kozen om geen advies uit te brengen.

Tijdens het publiek participatiemoment op 13/09/2022 werden ook reacties verzameld. Deze reacties werden opgenomen in het verslag over het publiek participatiemoment en ook verwerkt in de lijst met inspraakreacties. De inspraak werd niet letterlijk en integraal weergeven in deze bijlage, maar wel samengevat en vervolgens beantwoord. De tabel is dus een weergave van de samengevatte inspraak en de manier waarop met de inspraak zal worden omgegaan in de verdere fases van het proces.

2.3.3 Timing

Hieronder wordt in chronologische volgorde overleg opgesomd dat heeft plaatsgevonden i.k.v. de opmaak van de scopingnota's voor het GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt'.

24/11/2022 : Overleg (digitaal) met de werkgroep ter voorbereiding van de bespreking in het planteam van inspraakreacties van technische aard.

07/12/2022 : Vergadering (digitaal) van het planteam. Onderwerp was de verwerking van de inspraakreacties en opmaak van de scopingnota.

19/12/2022 : Overleg over onderzoek met gemeente Bilzen (kantoren Schureveld) over gebieden met een niet-benutte harde bestemming om mogelijk te herbestemmen binnen dit planproces naar een open-ruimte bestemming.

19/01/2023 : Overleg (digitaal) met bureau DW over de integratie van de inspraakreacties in de scopingnota (Plan-MER).

15/02/2023 : Overleg (digitaal) met de werkgroep in Bilzen over finaliseren van de scopingnota en formuleren van antwoorden op inspraakreacties van technische aard.

02/05/2023 : Overleg in VAC Hasselt over mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie met landbouw en Visserij.

29/04/2023 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over vervolgtraject GRUP Vandersanden en timing scopingnota.

06/05/2024 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over vervolgtraject GRUP Vandersanden en onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

17/05/2024 : Overleg met studiebureau Creosum in VAC Hasselt over onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

14/06/2024 : Bespreking met stad Bilzen in Bilzen (kantoren Schureveld) over onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

01/07/2024 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over vervolgtraject GRUP Vandersanden en onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

04/07/2024 : Bespreking met stad Bilzen (digitaal) over onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

19/08/2024 : Overleg (digitaal) met de werkgroep over vervolgtraject GRUP Vandersanden en onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

22/08/2024 : Overleg (digitaal) met studiebureau Creosum over onderzoek naar mogelijke gebieden voor landbouwcompensatie in Bilzen.

28/08/2024 : Tussentijds overleg met Bureau DW en Creosum over opstart opmaak Ontwerp Plan-MER

06/02/2025 : Overleg in Kleine-Spouwen (kantoren Vandersanden) met de werkgroep over vervolgtraject GRUP Vandersanden, timing en stand van zaken scopingnota, ontwerp plan-MER en toelichtingsnota i.k.v. voorontwerp GRUP.

25/02/2025 : Overleg van het planteam (digitaal) over scopingnota 3 waarin het onderzoek naar mogelijke compensatiegebieden voor landbouw is opgenomen en over procesnota 5.

Er werd ook telefonisch contact opgenomen met de eigenaar van perceel 209f. In samenspraak met de eigenaar werd onderzocht op welke wijze de toestand van het perceel opnieuw in overeenstemming kon worden gebracht met de voorschriften volgens het GRUP uit 2006. In de loop van het plantseizoen 2022-2023 werden nieuwe hoogstambomen appel en peer aangeplant waardoor er aan de voorwaarden werd tegemoet gekomen.

Naast deze overlegmomenten werd er op frequente basis telefonisch en per mail informatie uitgewisseld tussen de leden van het planteam, de werkgroep en andere instanties zoals het Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Wegen en Verkeer, Provincie Limburg, Dienst Water en Domeinen,…

2.3.4 Documenten

Tijdens deze fase zullen volgende documenten minimaal ter beschikking worden gesteld:

- Verslag van het participatiemoment (infomarkt) dd. 13/09/2022
- Verslag van de publieke raadpleging: de lijst ‘Verwerking van de inspraakreacties en adviezen over de startnota 2’ wordt als bijlage bij de scopingnota gevoegd
- Verslag van het planteam dd. 07/12/2022
- Verslag van het planteam dd. 25/02/2025
- Procesnota 3 (scopingfase)
- Procesnota 4 (scopingfase)
- Procesnota 5 (scopingfase)
- Scopingnota 1
- Scopingnota 2
- Scopingnota 3

2.4 Ontwerp planvormingsfase

2.4.1 Doelstelling – onderzoek

De ontwerp planvormingsfase heeft tot doel een inhoudelijk gedragen voorstel van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken. De ontwerp planvormingsfase eindigt bij de plenaire vergadering (met adviesinstanties) of schriftelijke adviesvraag over het voorontwerp-GRUP.
De plenaire vergadering heeft als doel het voorontwerp, waarbij de resultaten van de uitgevoerde effectenbeoordelingen mee zijn opgenomen en verwerkt, te bespreken met de adviesinstanties.
Indien daartoe noodzaak zou bestaan, kan het planteam tijdens deze fase de scopingnota wijzigen.
De nieuwe versie zal, zoals alle documenten, openbaar geraadpleegd kunnen worden via de website van het departement Omgeving (www.omgeving.vlaanderen.be).

Wijzigingen m.b.t. milieueffectrapportage

Door middel van het decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage wordt vanaf 1 december 2025 een nieuwe procedure voor generieke plan-MER's en generieke plan-m.e.r.-screenings ingevoerd. Ook de bestaande geïntegreerde procedures, zoals die voor Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP's), ondergaan enkele wijzigingen.

Het Vlaams Expterisecentrum m.e.r. (VECM) wordt opgericht als onderdeel van het Team Omgevingseffecten. Deze transformatie is een cruciaal onderdeel van de Modernisering van de MER-regelgeving in Vlaanderen. De hoofdbedoeling van deze transformatie is om meer focus te leggen op een ondersteunende, kennisdelende en adviserende rol.
Bij het opstellen van een RUP blijft het Team Omgevingseffecten deel uitmaken van het planteam als er een plan-MER wordt opgesteld. In plaats van een geïntegreerde kwaliteitsbeoordeling over de inhoudsafbakening in de scopingnota, geeft het VECM voortaan een afzonderlijk advies over de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak zoals beschreven in de scopingnota.

Overgangsbepalingen:
- Plan-MER's waarvoor de kennisgeving nog vóór 1 december 2025 wordt ingediend, volgen de bestaande procedure.
- Aanmeldingen vanaf 1 december 2025 vallen onder de nieuwe procedure.

Gemeentelijk RUP Scholencampus

Gelijktijdig met het GRUP Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt werd door Bilzen-Hoeselt het gemeentelijk RUP Scholencampus opgemaakt. Dit gRUP wil een ruimtelijk en juridisch kader bieden voor een nieuwe geïntegreerde, compacte, hedendaagse en duurzame scholencampus, waarin twee scholen uit Bilzen-Hoeselt worden samengebracht. Omdat dit planningsinitiatief een planologische wijziging van herbevestigd agrarisch gebied inhoudt, werd er eveneens een onderzoek naar geschikte compensatiegebieden uitgevoerd.
Na een alternatievenonderzoek werden vier compensatiegebieden aan het plan toegevoegd:
- Deelplan 2: Jeugdhuispad Schoonbeek (woonuitbreidingsgebied)
- Deelplan 3: Koestraat Eigenbilzen - gedeelte in landbouwgebruik (zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut)
- Deelplan 4: Pater Damiaanstraat Merem (recreatiezone)
- Deelplan 5: Blondeswinning Grote-Spouwen (woonuitbreidingsgebied en landelijk woongebied).

Het gemeentelijk RUP Scholencampus werd door de gemeenteraad van Bilzen-Hoeselt voorlopig vastgesteld op 30/06/2025. De publicatie van de voorlopige vaststelling in het Belgisch Staatsblad gebeurde op 16/07/2025. Een openbaar onderzoek over het gemeentelijk RUP werd georganiseerd van 22/07/2025 tot 19/09/2025.
Op 09/12/2025 werd het gemeentelijk RUP definitief vastgesteld door de gemeenteraad van Bilzen-Hoeselt.
De vier opgesomde compensatiegebieden worden door het gRUP Scholencampus herbestemd naar agrarisch gebied.
Twee compensatiegebieden die werden opgenomen in het gemeentelijk RUP Scholencampus komen overeen met deelplannen die zijn opgenomen voor compensatie in voorliggend GRUP voor uitbreiding van Vandersanden Steenfabrieken. Dit zijn het deelplan Koestraat (deel in landbouwgebruik) en het deelplan Blondeswinning. Zij worden dan ook niet verder opgenomen in dit planningsproces omdat zij reeds een open-ruimte bestemming hebben verkregen binnen het gRUP Scholencampus door Bilzen-Hoeselt.

2.4.2 Overleg-en participatie

Na de scopingsfase zal bekeken worden welke overlegmomenten wenselijk en nodig zijn om een onderbouwd en gedragen voorontwerp-GRUP op te kunnen maken.
Daarnaast zullen ook in deze fase nog overlegmomenten kunnen doorgaan in het kader van de verdere uitwerking van het plan.

2.4.3 Timing

Hieronder wordt in chronologische volgorde overleg opgesomd dat heeft plaatsgevonden i.k.v. de opmaak van het voorontwerp-GRUP en het Ontwerp Plan-MER voor het GRUP ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’.

24/03/2025	Bespreking resultaten Ontwerp Plan-MER tussen Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)
04/04/2025	Bespreking resultaten Ontwerp Plan-MER tussen Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)
15/04/2025	Bespreking resultaten Ontwerp Plan-MER tussen Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)
08/09/2025	Bespreking stand van zaken opmaak Ontwerp Plan-MER en documenten voorontwerp GRUP tussen Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)
06/10/2025	Bespreking stand van zaken opmaak Ontwerp Plan-MER tussen Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)
20/10/2025	Bespreking opmaak Ontwerp Plan-MER tussen Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)
05/11/2025	Bespreking met deskundige geluid, Bureau DW en Departement Omgeving i.k.v finaliseren Ontwerp Plan-MER (digitaal overleg)

08/01/2026 Overleg van het planteam (digitaal) over het voorontwerp GRUP: de toelichtingsnota, het Ontwerp Plan-MER, andere bijlagen en over procesnota 6.

14/01/2026 Bespreking over aanpassingen aan Ontwerp Plan-MER tussen Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg)

02/02/2026 Bespreking stand van zaken Voorontwerp GRUP tussen Vandersanden Steenfabrieken, Bureau DW en Departement Omgeving bij bedrijf Vandersanden in Bilzen-Hoeselt.

12/02/2026 Plenaire vergadering over het voorontwerp-RUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt' met de adviesinstanties in het VAC in Hasselt.

2.4.4 Documenten

Tijdens deze fase zullen volgende documenten minimaal ter beschikking worden gesteld:
- Verslag van het planteam dd. 08/01/2026,
- Adviezen van de instanties over het voorontwerp-RUP,
- Verslag van de plenaire vergadering dd. 12/02/2026,
- Ontwerp milieueffectbeoordeling (Ontwerp Plan-MER),
- Het voorontwerp GRUP,
- Procesnota 6 (fase voorontwerp GRUP).
- Het advies van Vlaams expertisecentrum mer (VECM) – Team Omgevingseffecten over de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport, zoals beschreven in de scopingnota 3.

2.5 Planvormingsfase

2.5.1 Doelstelling – onderzoek

Tijdens deze fase wordt het ontwerpplan en de effectbeoordeling opgemaakt. Deze fase eindigt bij de voorlopige vaststelling van het plan door de Vlaamse Regering en het openbaar onderzoek.

Bij het onderzoek naar de milieueffecten werd een geluidssaneringsplan opgemaakt met enerzijds geluids-reducerende maatregelen en anderzijds postmonitoringsmaatregelen in de vorm van geluidsstudies. In de milieubeoordeling (Ontwerp Plan-MER) is als milderende maatregel opgenomen dat dit geluidssaneringsplan moet worden doorgevoerd. Hiertoe wordt een overeenkomst, zoals vermeld in artikel 2.2.5, §2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, tussen Vandersanden Steenfabrieken en de bevoegde overheid, de Vlaamse Regering, opgemaakt. Deze overeenkomst wordt als bijlage opgenomen bij het Ontwerp GRUP.

Een plenaire vergadering over dit GRUP werd georganiseerd op 12/02/2026. Een verslag van de plenaire vergadering werd opgemaakt en gepubliceerd op het uitwisselingsplatform voor ruimtelijke uitvoeringsplannen.
Vóór de plenaire vergadering werd aan de betrokken adviesinstanties en besturen gevraagd een advies aan te leveren over het voorontwerp-GRUP. De opmerkingen en reacties die werden verzameld en besproken, werden verwerkt in voorliggend ontwerp-GRUP.

Naar aanleiding van de bespreking in de plenaire vergadering werd beslist om aanpassingen door te voeren aan de planperimeter van deelgebied 2: Koestraat en van deelgebied 3: Zonhoeve. Concreet werden onderstaande wijzigingen aan het plan doorgevoerd:

- In het noorden van deelgebied 2: Koestraat werd een beperkte oppervlakte uit de contour geknipt zodat het nieuwe buitensportpark ten noorden van het deelgebied in de toekomst een mogelijkheid heeft tot uitbreiding.
- De perimeter van deelgebied 3: Zonhoeve werd verkleind zodat de gemeente Bilzen-Hoeselt de uitgesloten delen zelf via een gemeentelijk RUP kan ontwikkelen in functie van wonen conform de bepalingen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Dit rekening houdend met de overstromingsproblematiek ter plekke en de creatie van open ruimte/groene bestemmingen.
- Om een restant van het woonuitbreidingsgebied mee op te nemen in de perimeter van deelgebied 3: Zonhoeve en maximaal de afbakening van het Grootschalig Referentiebestand (GRB) te volgen, werd beslist perceel 461A toe te voegen aan deelgebied 3: Zonhoeve.

Naast deze wijzigingen werden tekstuele aanvullingen en doorgevoerd.

Volgens artikel 2.2.4 §3 van de VCRO, dat in werking trad op 01/12/2025, dient het Vlaams expertisecentrum mer (VECM) om advies gevraagd te worden over de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport dat opgemaakt wordt voor het RUP Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt. Naar aanleiding van de plenaire vergadering op 12/02/2026 werd een advies over de scopingnota gevraagd aan het VECM.
Het VECM verklaarde zich op 13/02/2026 opnieuw akkoord met de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport, zoals beschreven in de scopingnota 3.

Op 22 juni 2026 werd aan Het Vlaams Expertisecentrum MER gevraagd een kwaliteitsbeoordeling uit te voeren van de milieubeoordeling bij het ontwerp-GRUP ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’.

Info over dit planningsproces en alle documenten zijn te vinden op de website van het Departement Omgeving: https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/Vandersanden

2.5.2 Overleg-en participatie

Het ontwerp GRUP met de milieueffectenbeoordeling worden aan een openbaar onderzoek onderworpen. De bevolking kan hierbij opmerkingen overmaken. Het openbaar onderzoek duurt 60 dagen en wordt minstens binnen 30 dagen na de voorlopige vaststelling aangekondigd in het Belgisch Staatsblad. Het openbaar onderzoek start uiterlijk de dertigste dag (termijn van orde) nadat de aankondiging ervan is verschenen in het Belgisch Staatsblad.

2.5.3 Timing

Deze fase vangt aan met het voorontwerp GRUP en eindigt bij afronding van het ontwerp GRUP en procesnota 7.
Het voorontwerp GRUP en procesnota 6 werden gepubliceerd op DSI op 21/01/2026.
Na voorlopige vaststelling van het GRUP ‘Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt’ door de Vlaamse Regering zal er een openbaar onderzoek worden georganiseerd over het ontwerp GRUP.

Hieronder wordt in chronologische volgorde overleg opgesomd dat heeft plaatsgevonden in kader van de opmaak van alle documenten van het ontwerp GRUP 'Uitbreiding Vandersanden Steenfabrieken in Bilzen-Hoeselt'.

03/03/2026 Bespreking over aanpassingen aan Ontwerp Plan-MER tussen Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg).

22/05/2026 Bespreking over overeenkomst als bijlage bij Ontwerp GRUP tussen Vandersanden Steenfabrieken en Departement Omgeving (digitaal overleg).

26/05/2026 Bespreking over aanpassingen aan Ontwerp GRUP en Ontwerp Plan-MER tussen Bureau DW en Departement Omgeving (digitaal overleg).

2.5.4 Documenten

Volgende documenten zullen tijdens deze fase ter beschikking worden gesteld:
- Het ontwerp GRUP,
- Milieueffectbeoordeling (Ontwerp Plan-MER),
- Procesnota 7 (fase ontwerp-RUP).

Volgende bijkomende communicatie kan worden voorzien in het kader van de publieke participatieperiode:
- Een flyer,
- Een ingesproken presentatie,
- Posters ter illustratie bij het publiek participatiemoment.

Wanneer er wordt gebruik gemaakt van bovenstaande communicatie zal deze voor iedereen beschikbaar zijn via de website.

2.6 Goedkeuringsfase

2.6.1 Doelstelling – onderzoek

In de laatste fase worden de resultaten van het openbaar onderzoek verwerkt en wordt het definitieve plan en effectenbeoordeling opgemaakt. De Vlaamse Regering keurt het plan daarop definitief goed.
Team Omgevingseffecten - Milieueffectrapportage zal voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het GRUP de kwaliteit van het plan-MER beoordelen. Er wordt getoetst aan de scopingnota en aan de vereiste gegevens die een plan-MER moet omvatten. Daarbij wordt rekening gehouden met (eventueel) tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren.
De Vlaamse Regering beslist binnen uiterlijk honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek of zij het GRUP al dan niet definitief vaststelt.

2.6.2 Overleg-en participatie

De mate en manier waarop in deze fase overleg en / of participatie aan de orde is, is sterk afhankelijk van de geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren die bij aanvang van deze fase ontvangen worden.

2.6.3 Timing

Deze fase vangt aan met het ontwerp GRUP en eindigt bij afronding van het GRUP en procesnota 8.

2.6.4 Documenten

Volgende documenten zullen tijdens deze fase ter beschikking worden gesteld:
- Verslagen van het planteam,
- Plan-MER,
- Procesnota 8,
- GRUP.

3 Bijlagen

Verslagen van participatiemomenten (raadpleging, eventueel plenaire) en nota's met verwerking van de resultaten van deze momenten (vb. verwerking resultaten openbaar onderzoek) worden in bijlage aan de procesnota's toegevoegd. Tot welke veranderingen deze participatiemomenten hebben geleid, wordt eveneens in de procesnota's opgenomen.